

Af Klaus Fink

*Undervisningsministeriets fagkonsulent,
e-mail: klaus.fink@skolekom.dk*

Velkommen tilbage til arbejdet, jeg håber at alle har haft en god ferie efter et hårdt skoleår. De næste par skoleår vil byde på en del forandringer med en skole-reform, nye Fælles Mål og ændringer i test og prøver. Jeg vil her kort se på nogle elementer i reformen ud fra en matematiklærers synsvinkel.

Fagligt klarer de danske elever i indskolingen sig godt i både dansk og matematik (Pirls og TIMSS). Men den danske folkeskole står også over for store udfordringer. Danske skoleelever ligger omkring gennemsnittet i OECD i dansk, matematik og naturfag når de forlader folkeskolen. Vi udvikler ikke tilstrækkeligt de fagligt svage eller de fagligt stærke elevers potentiale. Mellem 15 og 17 pct. af eleverne forlader i dag folkeskolen uden tilstrækkelige læse- og matematikfærdigheder, og mange elever henvises til specialundervisning. Danmark har relativt set få fagligt stærke elever.

Målet med at styrke elevernes læring og dermed folkeskolens faglige niveau skal afspejles i et øget ambitionsniveau for undervisningen og elevernes faglige niveau på forskellige klassetrin, herunder særligt i dansk og matematik. Her er nogle af tiltagene for matematik:

Der fastsættes et minimumstimetal for antallet af årlige undervisningstimer i matematik på alle klassetrin. Forhøjelsen af matematikundervisningen i 4.-9. klasse med en lektion om ugen (15 % i alt) skal bl.a. give mere tid til fordybelse og anvendelse af varierende undervisningsformer hvor alle elever – både de der lærer langsommere, og de der lærer hurtigere – kan få det fulde udbytte af undervisningen. Der afsættes midler til et treårigt forsøgs- og udviklingsprojekt som skal udvikle nye undervisningsmetoder der udfordrer alle børn og gør undervisningen mere relevant. Det kan fx være ved mere anvendelse af it som en integreret del af undervisningen og ved i de ældste klasser at bruge matematik til løsning af praktiske opgaver som fx privatøkonomi så det skaber mere mening for eleverne.

Der skal sikres en meget tidligere indsats for talblinde elever så de opdages i tide og får den nødvendige hjælp. Dette skal ske ved bl.a. udvikling af en test til talblindhed til brug for skolerne. Testen vil sammen med faglige vejledninger og metoder blive stillet gratis til rådighed for skolerne. I første omgang indsamles der forskningsbaseret viden nationalt og internationalt.

Flere undersøgelser viser at danske lærere har

svært ved at bruge Fælles Mål til planlægning, gennemførelse og evaluering af deres undervisning. Derfor skal der formuleres nye præciserede og forenklede Fælles Mål som skal understøtte at elevernes faglige niveau løbende forbedres og at eleverne dermed opnår et højere fagligt niveau når de forlader folkeskolen. Målene bliver formuleret som læringsmål – og ikke som nu undervisningsmål – for at sætte elevernes læringsudbytte tydeligere i centrum og understøtte skolelederens arbejde med målstyret undervisning og lærernes daglige arbejde med planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisningen. Tydelige mål for elevernes læring skal bidrage til at øge det faglige niveau for både fagligt stærke og svage elever.

Omfanget og antallet af Fælles Mål reduceres og forenkles væsentligt og skal understøtte at ledere, forældre og elever kan forstå målene godt nok til at være aktive medspillere i forhold til elevernes læring. De Fælles Mål skal i højere grad understøtte arbejdsformer for fremtidens folkeskole, herunder varieret undervisning og anvendelse af alternative læringsmiljøer, praksis- og handlingsorienteret undervisning og øget brug af it. Målene digitaliseres og understøttes via vejledninger og værktøjer fx med konkrete eksempler på hvordan undervisningen kan tilrettelægges, og der sikres sammenhæng til dagtilbuddenes pædagogiske læreplaner og ungdomsuddannelsernes faglige mål.

Ud over præciseringen og forenklingen af Fælles Mål skal fagene udvikles systematisk og dynamisk. Den nyeste viden skal danne grundlag for lærerens tilrettelæggelse af undervisningen og den faglige udvikling af fagene. Der er allerede nedsat en ekspertgruppe for matematikfaget som har gennemført en afdækning af matematikundervisningens udfordringer og snart kommer med en række anbefalinger til ministeren.

Jeg vil gerne bede jer tænke over nedenstående seks spørgsmål, og I må meget gerne sende mig jeres kommentarer og meninger:

- Hvilke tanker gør I jer om det øgede timetal for faget matematik?
- Hvordan skal de anvendes for at vi får mest ud af timeudvidelsen?
- Hvordan tænker I at man kan anvende den understøttende undervisning i forhold til faget matematik?
- Hvordan ser I faget matematik udvikle sig i det samlede reformudspil?
- Hvordan kan faget understøttes af de øvrige fag?
- Hvad ønsker I jer af en digitaliseret vejledning til de nye mål?